Kiegészítő tanári szak indul Szegeden

Ülést tartott az Országos Oktatási Tanács

Tűzvédelmi üzemmérnökképzésre tett javaslatot hétfői ülésén az Országos Oktatási Tanács, amely *Polinszky Károly* oktatási miniszter elnökletével tanácskozott. A testület megállapította, hogy népgazdaságunkban a korszerű tűzvédelem — mely életet, társadalmi és személyi tulajdont óv — egyre összetettebb, bonyolultabb felkészültséget igényel; javasolta az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán a tűzvédelmi üzemmérnökképzés bevezetését. A tanács megtárgyalta — az állami tervbizottság határozatának figyelembevételével — a jogiszakember-ellátottság helyzetét. Megállapította, hogy a következő húsz esztendőben várhatóan több jogászra lesz szükség, a szakma ugyanis öregszik. S a friss diplomások a nyugdíjkorba kerülőknek csak mintegy 60—70 százalékát pótolják. Ezért a tanács felkérte az oktatási minisztert, dolgozzon ki javaslatot a jogászképzés fejlesztésére. A „világnézetünk alapjai" című tárgy középiskolai oktatásának színvonalas megoldására a tanács kiegészítő tanári szak létesítését javasolta. A képzés esti—levelező tagozaton Szegeden, Debrecenben és Budapesten már 1980 őszétől megindul. (MTI)

Befejeződtek az ifjúmunkás napok

Sportnappal és vetélkedővel zárult vasárnap az országos ifjúmunkás napok rendezvénysorozata. A délelőtti órákban több száz fiatal népesítette be a csepeli sporttelep pályáit, ahol többek között járőrversenyen mérték össze tudásukat az öt főből álló megyei csapatok. A nők kézilabda-bajnokságon vettek részt, míg a férfiak kispályás labdarúgóbajnokságon döntötték el, melyik a „leggólképesebb" csapat. A sportcsarnokban ügyességi játékok — lábtenisz, célbadobás — várták az ifjúmunkásokat. Nem unatkoztak azok sem, akik elfáradtak a sok mozgástól. Ők neves élsportolókkal találkoztak. Az érdeklődők kérdéseket intéztek többek között Gedővári Imre kardvívóhoz, Pogány László, Zsiborás Gábor, Tepszics Ignác, Mészöly Pál és Tamás Gyula NB I-es labdarúgókhoz, Tordasi Ildikó tőrvívóhoz, Növényi Norbert és Kovács István birkózókhoz, Maracskó Tibor öttusázóhoz, Papp Margit atlétához.

A sportnappal egyidőben a Városliget a „keressük a legjobb gépjárművezetőt" vetélkedőnek adott otthont.

Fiatalok az egészségügyi ellátás javításáért

Modellközpont Szegeden

Éveken át kutatni, keresni kellett a kézenfekvő megoldást: milyen „testhezálló" mozgalmi, társadalmi munkát végezhetnének az egészségügyben dolgozók KISZ-szervezetei. Pedig a recept viszonylag egyszerű. Vegyünk 150 KISZ-tagot — fiatal orvosokat és ápolónőket. Például a Szeged megyei városi tanács kórház-rendelőintézetéből. Találjunk ki számukra egy akciót, mondjuk ilyen címmel: *Az egészségügyi ellátás javításáért.* Vegyítsünk lelkesedésükhöz némi társadalmi összefogást, és nevezzük ki a KISZ-bizottságukat országos modellközponttá. Adjunk nekik néhány konkrét feladatot, s legalább egy év próbaidőt. Aztán hívjuk meg őket egy konferenciára, és kérdezzük meg őket, mire jutottak?

Erről érdeklődtem én is *dr. Takáts Jánostól*, a kórház-rendelőintézet KISZ-bizottságának titkárától és *Kiri Szilveszternétől*, a modellközpont felelősétől. A közelmúltban mindketten részt vettek az egészségügyi intézmények KISZ-vezetőinek Miskolcon megrendezett első országos tanácskozásán, ahol elmondták, mit tett eddig az egészségügyi ellátás javításáért, s mire vállalkozik a jövőben a szegedi modellközpont. Az előzményeket és terveiket így foglalták össze:

— Az említett akciót az 1978—79-es mozgalmi évben hirdette meg a KISZ KB. Ennek koordinálására az értelmiségi fiatalok tanácsát, valamint három intézményt: a Budapesti Orvostovábbképző Intézet és a Borsod-Aba-Új-Zemplén megyei kórház KISZ-bizottságát, s a miénket jelölte ki. Időközben csatlakoztak hozzánk a kiskunhalasi kórház-rendelőintézet fiataljai is. Nem arról van szó, hogy az ifjúsági szövetség magára vállalta az egészségügyi ellátás különböző területen meglevő problémák önálló megoldását, hanem arról, hogy ezzel az akcióval elősegíthetjük bizonyos neuralgikus pontok felszámolását. Elsősorban az iskolaegészségügyi és az iskolafogászati ellátás javításáért tehetünk sokat. A városi KISZ-bizottság közreműködésével fölvettük a kapcsolatot a társintézmények KISZ-eseivel. Főként a SZOTE és az egészségügyi főiskola hallgatóira, a Kossuth Zsuzsa egészségügyi szakiskola tanulóra, valamint a gyermekkórház fiatal dolgozóira támaszkodhatunk. Tájékozódásképpen fölkerestük a tanács egészségügyi és művelődési osztályát, és kijelöltük azokat az iskolákat, amelyek támogatásra szorulnak. A 600-as, a 624. számú szakmunkásképzőben, az erdészeti és a gépipari szakközépiskola kollégiumában, az építőipari szakközépiskolában és az Ady kollégiumban egészségügyi felvilágosító előadásokat tartunk az osztályfőnöki órákon. Két szakközépiskolában pályaalkalmassági vizsgálatokat végzünk, biztosítjuk a SZOT-gyermeküdülők, az építőtáborok és a KISZ-vezetőképző központ állandó orvosi ügyeletét. Patronálják a csecsemőotthont, készenléti, tanácsadói szolgálatot szervezünk két kollégiumban, elvégezzük a főiskolára, egyetemre jelentkező középiskolások orvosi és laboratóriumi vizsgálatát. Ezenkívül segítjük a gyerekek pályaválasztását a kórház és az iskolák kapcsolatának erősítésével. Szegeden jó az egészségügyi ellátás, a jövőben kiterjesztjük az akciót a szegedi járás községeire is. Hamarosan körlevelet küldünk valamennyi iskolának, ipari üzemnek, amelyben tájékoztatjuk munkánkról az érdekelteket és felajánljuk segítségünket. Ezúton is kérjük a KISZ-vezetőket, KISZ-tanácsadó tanárokat, hogy támogassák az egészségügy területén dolgozó fiatalok társadalmi akcióját.

R. I.

Szakkörök a művelődési központokban

Több támogatást érdemelnek

Az eddigieknél több gondoskodást érdemelnek a művelődési intézményekben működő szakkörök — állapította meg az Országos Közművelődési Tanács elnöksége a napokban tartott ülésén. A Kulturális Minisztérium előterjesztésével egyetértve hangsúlyozták: tevékenységük bár nem olyan látványos, mint például a tánc- vagy a színjátszó csoportoké, ám éppen olyan hasznos, hozzájárul a közösségi szellem, a szocialista életmód kialakításához. Jó lehetőséget kínálnak arra, hogy a különböző foglalkozású emberek kielégítsék alkotó kedvüket, kutató-, gyűjtőszenvedélyüket, művelődjenek.

Ma már csaknem tízezer szakkör működik, zömmel a művelődési házakban, otthonokban. A kémiai, matematikai, fizikai, csillagászati, rádióamatőr- és modellező-, természetjáró-, barkácsolószakkörökben, a hobbikörökben százezrek tevékenykednek.

Az elnökség felhívta a figyelmet arra, hogy a fenntartók és irányítók egyeztessék terveiket, ésszerűen szervezzék meg a szakköröket. Gondoskodjanak a foglalkozásokhoz szükséges felszerelésekről, vonzó, korszerű tevékenységi formákat alkalmazzanak, támogassák a szakkörök fejlesztését szolgáló kísérleteket. Viszonylag kevés anyagi befektetéssel ugyanis széles tömegek művelődését, hasznos időtöltését segíthetik elő.

Az elnökség felkérte a Kulturális Minisztériumot és a többi érdekelt főhatóságot, hogy vizsgálják meg: miként szervezhetnék meg a szakkörvezetők továbbképzését, módszertani irányítását.

(MTI)

Tanácskozott a városi KISZ-bizottság

Tegnap, hétfőn délután *Novákné Halász Anna* első titkár elnökletével ülést tartott a KISZ Szeged városi bizottsága. A résztvevők jelentést hallgattak meg az Öntödei Vállalat szegedi vas- és fémöntödéje, valamint a Kéziszerszámgyár szegedi gyáregysége KISZ-szervezetének tevékenységéről, majd megvitatták a szegedi belvízvédelmi építőtábor ez évi munkáját.

Riport, film

TV képernyő

ÓFÖLDEÁK. A „rossz faluban" a körzeti stúdió munkatársai (*Orbán Tibor* rendezte, *Kispál Antal* szerkesztette, *Rozsnyai Aladár* fényképezte a „faluportrét") megkeresték a beszédes embereket, és egymás mellé illesztették, amit a kisközség múltjáról és jelenéről mondtak. Így tudtuk meg többek között, hogy a Tisza és a Maros hajdan sűrűn elárasztotta a falut, ezért lett „rossz"; hogy a termelőszövetkezetet annak idején a legfőbb rossznak tartották, ma épp ellenkezőleg; hogy alakult azért akkoriban egy pöttyös, azaz lánybrigád, nem divatból, hanem mert a munka úgy kívánta; hogy a földeákiak szeretik a falujukat, mert ott születtek, és ott vannak otthon; sokat, nagyon sokat dolgoznak, látszik is az eredmény, ingatlanokban és ingóságokban, csak nem érnek rá ezeket jól használni. A sok munka miatt.

Vagyis a földeáki jelenről megtudtunk annyit, amennyit nagyjából minden magyar kisközségről tudunk — úgy általában. Azt a riportfilmet, amelynek körülbelül ennyi az információértéke, nemigen érdemes megcsinálni. De a *„Rossz falu...?"* című riportműsorban olyan jóízűen, elfogulatlanul, őszintén és intelligensen beszélt két-három földeáki parasztember (úgy tessék érteni: az asszony is ember), hogy azt kell mondanunk, ezért megérte.

A riportokban sajnálatosan ritkán képes a televízió élményt adni a közönségének pusztán azzal, hogy megmutatja a beszélő ember arcát. Mert, aki a kamerák előtt megszólal, általában elveszíti azonosságát korábbi önmagával. Alakoskodik, mesterkélt, őszintétlen és zavart lesz. Ne firtassuk most, mi minden oka lehet e közismert jelenségnek, elég annyi: a földeáki riportalanyok láthatóan nem szenvedtek kameralázban; talán mert egészségesebb lelkű emberek, mint sokan, akik más tévériportokban „megnyilatkoznak", s nincsenek hozzászokva, hogy ne azt mondják, mint amit gondolnak.

WASHINGTON — zárt ajtók mögött. Az amerikai tévéfilmsorozat az eddig látott két rész alapján valódi mestermunka. Izgalmas, pergő cselekményű, hatásosan szerkesztett, szórakoztató film, amelynek az a pikantériája is megvan, hogy helyenként dokumentatív hűséggel adja elő a Watergate-botrány előzményeit. Javára írandó még, hogy bár pillanatra sem szakad el a választott konkrét eseménysortól — a hatalmi mechanizmusról, a hatalom természetrajzáról is érvényes általánosításokat közvetít.

S. E.

Művese és elmebetegség

rádiófigyelő

A 40 éves férfi azt hitte, szemeiben három német fasiszta vezér, Hitler, Göbbels és Göring rejtőzik. Aki feltételezését nem hitte el, azzal rögtön tettlegességre vetemedett. A diagnózis egyik szava: „társadalomképtelen".

A krónikus skizofrénia évezredek óta a legrettenetesebb rejtélyek egyike. Akárcsak maga az elmebetegség. Alapos fantáziával is nehéz elképzelni szörnyűbbet e baj éjsötét labirintusánál. Ami pedig az érdemi gyógyítást illeti, hosszú-hosszú évszázadokon keresztül teljesen reménytelennek tűnt.

Azután... a világon harmadikként éppen Magyarországon, ráadásul itt, Szegeden, kezdődtek meg bizonyos kísérletek. A feltételezés alapja ama állítás volt, hogy a skizofrénia lényegében egyfajta anyagcsere-betegség. Az eljárás lényege: művesét az elmebetegnek.

A Petőfi adón múlt héten hétfőn este (s ismétlésben a Kossuthon kedden reggel) elhangzott adás, *Eke Károly* műsora — *Lehet-e művesével az elmebetegséget gyógyítani?* címmel — a szegedi kísérleteket és az eddigi eredményeket mutatta be. A szakértők, *dr. Gál György, dr. Gróf József, dr. Szilárd János, dr. Menyhért János* és *dr. Husz Sándor* siettek eloszlatni a félreértéseket: a művese nem műszervet jelent. Hiszen a vese összes funkcióját egy mesterséges utánzat képtelen lenne teljesíteni. Vértisztító berendezés voltaképpen, amely a szervezetben termelődött méreganyagokat távolítja el. 1978 elején kezdődtek meg Szegeden a kísérletek, a műsorban részletes beszámolókat hallhattunk az eddigi három beteggel folytatott eljárásokról, a diagnózisokról, és a gyógyítás módjairól. Egyikük meg is szólalt: az újszegedi szövőgyárban dolgozott 23 éves lány, aki életveszélyes állapotban került a Pulz utcai osztályra.

Persze — kiderült — még igencsak az elején tartunk. Ám, mint minden forradalmi újításnál, a menet közben gyülekező akadályokon a lelkesült elhivatottságtudat elsöprő erővel látszik győzedelmeskedni. Akár a világviszonylatban egységes vizsgálati módszerről, akár a kiválasztás szempontjairól, akár a más kutatási területekkel kialakítandó együttműködésről legyen szó.

Az csak külön öröm, hogy Szeged ideggyógyász-szakembereire, a városban végzett kutatásokra is eggyel több az ok — figyelni. S ebben az összefüggésben még csak nem is a röpke másfél év alatt elért sikerek hatásfoka a döntő. Mert bizony vannak esetek a humánum hétköznapi gyakorlatában, amikor a remény olykor sokkal több a bizonyosságnál.

D. L.

November 5—18.:

A szovjet könyv ünnepi hete

Évente több mint 1,7 milliárd példányban jelennek meg könyvek a Szovjetunióban. E gazdag könyvtermésről ad ismét képet a magyar olvasóknak az immár hagyományosan megrendezendő szovjet könyv ünnepi hete, amelyet Budapesten és Győrben november 5-én nyitnak meg.

A szovjet könyv ünnepi hetének fővárosi kiemelkedő rendezvényén, a november 5-e és 18-a között, a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában látható könyvkiállításon mintegy 600 kötet reprezentálja a sokszínű szovjet irodalmat. Bemutatják a Magyarországon megjelent művek nagy részét is.

Gazdag, színes programokkal várják a szovjet könyvek barátait országszerte az ünnepi héten. Győrben, a Rába-városi művelődési központban mintegy 800 orosz nyelvű könyvből nyílik kiállítás. Többhelyütt rendeznek irodalmi műsorokat, rendhagyó irodalmi órákat, vetélkedőket a szovjet irodalom legkiválóbb alkotásainak népszerűsítésére. A könyvkiadók is több tudományos, szépirodalmi újdonsággal jelentkeznek az alkalomra.

Új kutatóintézetek

Központi kutatóintézet szolgálja majd az állattenyésztés korszerűsítését, fejlesztését, mivelhogy a növekvő állatifehérje-termelés mind jobban megkívánja az egységes szemlélet alapján működő, komplex technológiákat és módszereket adó nagy intézmény működését.

Az Állattenyésztési Kutatóintézet, valamint a Kisállattenyésztési Kutatóintézet egyesítése révén Gödöllőn alakul meg az *Állattenyésztési és Takarmányozási Kutató Központ*, amelyben koncentráltabban használhatják fel majd a rendelkezésre álló anyagi-műszaki eszközöket és a szellemi kapacitást. Az új, tudományos központban lehetővé válik a kutatómunka eredményeinek részletes egybevetése, továbbá olyan komplex technológiák kidolgozása, amelyek közvetlenül kerülhetnek át a gyakorlatba úgy, hogy az elméleti szakemberek az állattenyésztés és -tartás szinte valamennyi kérdésére „választ" adnak. A két intézet egyesítésével megszüntetik a kutatómunka eddig gyakran előforduló „átfedéseit".

A rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb felhasználását teszi majd lehetővé a gabonafeldolgozó-ipar tudományos hálózatának korszerűsítése. A jövő év január elsejétől *Malom- és Sütőipari Kutatóintézet* elnevezéssel összevonják a Sütőipari Kutatóintézetet és a Gabona Tröszt Kutatóintézetét. Ez az intézkedés várhatóan jól szolgálja majd a sütőipari termékek szabványosításával és a minőségvédelemmel kapcsolatos feladatok megvalósítását. Mégpedig úgy, hogy a sütőiparban, valamint a gabonaiparban jövőre már egységes szemlélet alapján dolgozhatnak a kutatók a minőségi követelmények fokozottabb érvényesítéséért. (MTI)